

A mű anyagát a községi és körjegyzőségek hivatalos adatok alapján, a 2263—1925 B. M. eln. sz. belügyminiszteri, 24536—1926 sz. békésmegyei, 6449—1926 sz. biharmegyei és 15347—1926 sz. csanád-árad-torontálmegyei alispáni rendeletekre állították össze.

A MAI

MAGYARORSZÁG VÁRMEGYÉINEK ÁLTALÁNOS ISMERTETŐJE.

Allgemeine Monographie der Komitate Ungarns.

BÉKÉS, BIHAR, CSANÁD- ARAD-TORONTÁL VÁRMEGYÉK.

SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ — VERFASSER UND VERLEGER:
RADENICH GYÖRGY.

Első kiadás. — Minden jog fentartva.

Albert, a. ü. jegyző; dr. Szász Lajos, bíró: Hunya Máté. — *Tüzoltóság*: (önk. közs.) az előirt teljes felszereléssel. — *R. kath. apátpléb.*: Csernus Mihály; 1 r. kath. *templom.* — *Iskolák*: Polg. fiu- és leányisk., ig.: Kockás Sándor, 19 r. kath. elemi isk., ig.; Orbók József, községi elemi isk., gazd. ism. isk., iparos tanoncisk., ig.: Kockás Sándor. — *Egyesületek*: Kath. Népkör. Kath. Polg. Társulat, Ipartestület, Ker. Szóc. Munk. Egyesület, 3 ker. Kath. Olv.-kör, Közművelődési Egyesület, Iparos Dalegylet, Levente Egyesület. — *Malmok*: Első Endrődi Hengermalom, Kereskedelmi Rt. malma, Vinczák Vince malma. — *Pénztőzetelek*: Endrőd-Gyomai Tak.-ptr, Endrődi Népbank, ügy. ig.: Szabó József, Kereskedelmi Rt. T. 6, elnök: Kovács István. — *Öregszöllői „Hangya“*, vezető: Kulik Joachim; Kondorostanyai „Hangya“, elnök: Hunya Vincze. — *Ügyvédek*: dr. Hocmann István, dr. Uhrin Endre. — *Orvosok*: dr. Kovács Péter (közs. tiszt), dr. Veisz Aladár, dr. Cseh József, dr. Schönborn László. — *Állatorvos*: Izsák Adolf. — *Kereskedők és iparosok*; *fűszerezek*: Fischer Gyula, Deutsch Sándor, özv. Hrabovszki Lajosné, Josepovtcs Bernát, Kohn Ignác, Szabó Gyula, Szabó Pál, Tandler Samu, Timár József, Zsigri Gusztáv; *rövid-árusok*: Fenákel Fábiánné, Hirschl Lajos, Hornok Lajos, Jósipovics József, Kesselmann Aladár, Schwartz Ede, Sztanyik Lajos, Timár Jenő; *vaskeresk.*: Papp János, Sloszárík István. — *Cipészek*: Kurilla Bálint, Spielberger József, Vaszkó Mihály; *csizmadiák*: Duda Lajos, Szurovecz István, Timár Elek; *géplakatosok*: Kurilla Ágoston, Vinczák Vince; *hentesek*: Bogár Károly, Hornok András, Iványi Imre, Lizicai György, Sóczó György, Szedlák Károly, Puskás Pál; *korcsmárosok*: Balogh István, Filemon Mátyás, Kenyeres András, Kiszely Imre, Nádasdi György, Rác János, Szabó Imre, Szekeres Sándor, B. Tóth Antal, Varju Fülöp; *pék*: Hoffmann Ferenc; *szabók*: Hanyecz Lajos, Kurilla Bálint, Timár András, Timár Ede, Timár Flórián, Timár Menyhért, Varju Gergely. — **Összbirtok**: 26.386 kh., melyből 5776 kh. 100 kh.-on felüli, 18.297 kh. 100 kh.-on aluli birtok, 2313 kh. a községé. *Művelési ágak szerint*; szántó: 22.738 kh., rét: 196 kh., kert: 77 kh., szőlő: 171 kh., legelő: 1388 kh., erdő: 8 kh., nádas: 2 kh., terméketlen: 1816 kh. — **Nagyobb birtokok**: *gróf Feri Lipótnénak*: 2337 kh.; *Gajzágó Jenőnek*: 327 kh.; *Karalsas Sándornak*: 157 kh.; *Timár Imrének*: 115 kh.; *Csernus Mihálynak* 145 kh.

1 db. 10 Hp., 4 db. 8 Hp., 9 db. 6 Hp., 4 db. 4 Hp. *gőzcséplő*, 1 db. 8 Hp. *szivógázmotor*, 3 db. *traktor* és 7 db. *aratógép.* — *Folyóvíz*: a Hármaskőrös. — *Háziipar*: fonás, szövés. — *Megszállás*: Kozma-venedéglőben és az „Otthon“-szállóban. — *Bérekocsisok*: Hanyecz Pál, Szitanyik Máté.

Gyoma.

Nk., L.: 12126. — A községhez közigazgatásilag tartoznak: Zsófia major, Telek, Póhalom és Csudaballa puszta. — *Házak száma*: 765; *telőzet*: 60% nád, 20% cserép, 10% pala, 10% cement. — *Lakosság megoszlása*: 100% magyar; r. kath. 15%, ref. 70%, ág. h. ev. 12%, izr. 3%.

Hivatalok és intézmények; *törvényszék*: Gyula; *járásbíróság és tjkv.*; elnök: Zákonyi Aladár, tjkv. vezető: brassói Greising József. — *Járásí főszolgabírói hivatal*: T. 1., főszolgabíró: dr. Pálka Pál, szolgabíró: Jeney

Viktor tb. főszb., törv. hat. utbiztos: Balassa Pál, j. főorvos: dr. Eisler Vilmos, j. állatorvos: Fazekas András állategészs. felügyelő, j. gazdasági felügyelő: Lehóczky Károly. — *Csendőrőrs* T. 12. — *Pénzügyőrség*. — *Közs. előlj.*: T. 2, főjegyző: Petermann József, aü. jzö.: Kovács János. — *biró*: Szabó József. — *Postahiv. tv. és tb.*, főpostamester: Kovács Lajos. — *Vasutállomások*: M. á. v. és Mátra-Körösvidéki h. é. v. — *Tűzoltóság*: (önk. közs.) 5 db. fecskendő; 1 szerkeszti, 2 lajt stb. — *Ipartestület*. — Ivánfenéki Ármentesítő és Belviz szab. T., főmérnök: Vaniss Gyula. — *E. yházak*; *róm. kath. pléb.*: Csernay Géza; *ref. esperes*: Harsányi Pál; *ev. lelkész*: Feiler Ernő; 1 róm. kath., 1 ref., 1 ev. *templom*, 1 izr. és 1 baptista *imáház*. — *Iskolák*; áll. polg. fiu- és leányisk., ig.: Varga Gyula; közs. elemi isk. 3 tanerővel; ref. elemi isk., ig.-tanító: Szőke Ferenc; róm. kath. elemi isk., ig.-tan.: Illéssy Gyula; ev. elemi isk., ig.-tan.: Schusztek Sándor; iparostanoncisk., tan.: Kovács Gergely; közs. mezőgazdaság jsméllő isk. *Egyesületek*: Alsórészi Olvasókör, Felsőrészi Olv. Egylet, Kiseréti Olv. Egylet, Egyetértés Olv. Kör, Gyomai Közponli Kaszinó, Polgári Olv. Egylet, Németvárosrészi Olv. Kör, Gyomai Jótékony Nőegyesület, Levente Egyesület, Gyomai Közművelődési Egyesület, Gyomai Sportklub, Gyomai Iparos és Munkás Testedző Egyes., Iparos és Kereskedő Ifjak Önképző Köre, Gyomai Dalosegylet, Gyomai Cserkész Egyes. — „*Apollo*” *mozgóképzőház*, tul.: Fábián Béla. — *Ipari üzemek*; Tiszavidéki Hengermalom és Tárház r. t., T. 18; Kereskedelmi malmalom, (gőzüzemű) ig.: Madarass Gyula; Iványi Aladár és István nyersolajmotormalmái, T. 20; Lamper Pál szivógázmotoros malma, *bérli*: Grófinger Péter; Községi Villanytelep (a Tiszavidéki hengerm. és tárház r. t. malmüzem vezetésében); Kner Izidor nyomdája és könyvkötészete, T.; Hungária nyomdavállalat; Gyomai első házi műszövőde, vezető: Becker Ernő. — *Pénzügyintézetek, részvénytársaságok és szövetkezetek*: Gyomai Takarékpénztár Rt., T. 6., ig.: Nyisztor Péter; Rác és Társa Rt., T. 21, ig.: Rác Géza; Endrőd-Gyomai Takarékpénztár, T. 9, ig.: Debreczeni Endre; Gyoma-Endrői Hitelközvetk., elnök: Schröder János; Klein Vilmos Rt., T. 26; Gyümölcsértékesítő Szövetk.; Gyomai Házépítő Szövetk.; Fogyasztási és Értékes. Szöv., T. 28, vezető: Feiler Ernő. — *Ügyvédek*: dr. Christián Kálmán, T. 8, dr. Tardos Gáspár, T. 16, dr. Messinger Albert, dr. Ozsváth János. — *Orvosok*: dr. Eisler Vilmos, dr. Vogl Károly, dr. Séffer Erzsébet, dr. Szilágyi Ferenc, dr. Bartha Gusztáv, dr. Sarkadi Nagy Pál. — *Állatorvosok*: Fazekas András, Huhn Ferenc, Szirtes Gyula. — *Gyógyszerészek*: Mácz Ákos és Máдай Aladár. — *Hírlap*: „Gyoma-Endrőd Vidéke” hetilap, szerkesztő: Nádudvary Mihály, kiadó: Nádudvary János. — *Kereskedők és iparosok*. *Bőrkeresk.*: Izsó Imre; *divatárusok*: Scheiber Adolfné, Góth József; *könyvkeresk.*: Ailer Dániel; *órás és ékszerész*: Bleuer Lipót; *illatszerkeresk.*: Márkus Izidor; *rőfösök*: Molnár R., Becher Rezső, Bedő és Nagy, Mészáros Mihály, T. 30, özv. Szántó Ignácné; *sőr-, bornagykeresk.*: Kerekes Károly, T. 19, Fried Géza, T. 10, Olajos Lajos; *terményker.*: Iványi Aladár és István, T. 20, Hartenstein Ignác, T. 3, Tiszavidéki Hengermalom stb. Rt. T. 18; *vegyeskeresk.*: Glück Armin, Berkovits Adolf, Szilágyi István, Blum Mór, „Hangya”, T. 28, Honti Antal, Sipos Sándor, Kun Ferenc, Schwartz S. Ferenc, Weinberger Rózsá, Fogyaszt. Szövetk., Szendrei Ferenc, Kovács József, Schröder János, Kohn Sarolta, Katona Gyula, Klein Vilmos Rt., T. 26, özv. Fried Lipótné, Fried Géza; *hentesek és mészárosok*: Rákóczy Gyula, Csapó Imre, Oláh Lajos, Zöld Lajos, Bogár Károly, Gábor Gyula, Bogár Géza, Medgyesfalvi Imre, Szilágyi Ferenc, Diószegi Dániel; *korcsmárosok*: özv. Szerető Mihályné, Szerető István, özv. Gecsey Imréné,

Szilvádi Irma, Nagy Dániel, Oláh Bálint, Fried Géza, Suszter István, Kiss P. Lajosné, Seidly József, özv. Fried Józsefné, ifj. Szilágyi Lajos, özv. Gaál Sándorné; *pékek*: Sebessy János, Kocsis Lajos, Barok Gyula. R. Szücs Sándor. — **Összbirtok**: 39.104 kh. 1411 □-öl, melyből 16.926 kh. 100 kh.-on felüli, 22.178 kh. pedig 100 kh.-on aluli birtok, 1044 kh. 334 □-öl pedig a község tulajdona. — *Művelési ágak szerint*; szántó: 29.748 kh. 1263 □-öl; kert: 219 kh. 1496 □-öl; legelő: 5837 kh. 1354 □-öl; rét: 566 kh. 1053 □-öl; szőlő: 162 kh. 1000 □-öl; erdő: 5 kh. 741 □-öl; adómentes: 2556 kh. 1197 □-öl. — *Talaj*: I—VIII. oszt.-ig humus, részben agyagos és szikes. — **Uradalmak és nagyobb birtokok**: báró *Huszár Lászlónénak*: 2414 kh. 1552 □-öl, intéző: Mihályi József; gróf *Bethlen Ödönénak*: 2420 kh. 596 □-öl, int.: Csermák Kálmán; *Lénárt Bálintnak*: 1542 kh. 1530 □-öl; *Schwartz Gyulának*: 1544 kh. 777 □-öl; özv. *Csáki Geiszt Gyulánénak*: 1541 kh. 555 □-öl, int.: Vaszkó András; *Purgly Emilnek*: 949 kh. 1592 □-öl; *Ozsváth Sándornak*: 811 kh. 72 □-öl; gróf *Bánffy Miklósnak*: 722 kh. 1271 □-öl (bérbeadva); *Hajnal Ferencnek*: 267 kh. 1106 □-öl; dr. *Vadász Pálnak*: 273 kh. 463 □-öl (bérbeadva); özv. *Vadász Károlynénak*: 181 kh. 1058 □-öl (bérbeadva); *G. Nagy Lászlónak*: 195 kh. 1066 □-öl; *Debreczeni Endrének*: 194 kh. 1524 □-öl; *Pikó Bólának*: 147 kh. 1360 □-öl; özv. *Szerető Jánosnénak*: 115 kh. 314 □-öl; *Debreczeni Iván és Lajosnak*: 142 kh. 798 □-öl; *Kiss Istvánnénak*: 195 kh. 1017 □-öl (bérbeadva); *Uhrin Györgynek*: 196 kh. 867 □-öl; *Hagymás Imrének*: 111 kh. 402 □-öl; özv. *Szabó Benedeknénak*: 103 kh. 253 □-öl; *Gyomai Földesgazdaságnak*: 521 kh. 1041 □-öl (részben bérben); *Csudaballai Legelőbirtokosságnak*; 440 kh. 1065 □-öl; *Gyomai Tehéntartó Gazdaságnak*: 419 kh. 707 □-öl; *Ref. egyháznak*: 233 kh. 256 □-öl (bérbeadva); *Ev. egyháznak*: 163 kh. 1536 □-öl (bérbeadva). — **Nagyobb bérlet**: *Csudaballai Legelőbirtokosság* bérel gróf *Bánffy Miklóstól*: 722 kh. 1271 □-ölet.

1 darab szántógép, 35 darab aratógép és 5 darab motoreke. 2 automobil és pedig: 1 Debreczeni Endrének, 1 Szilágyi Istvánnak; 1 autóbusz, tul.: Debreczeni Endre. — *Házipar*: szövés, kefekötés, seprő- és kosárfonás. — *Szállodák*: 1 Holler Sámuelé, 1 özv. Klein Hermannéé.

Orosházi járás.

Székhely: Orosháza.

Nagyközségek: Békéssámson, Csorvás, Gádoros, Gerendás, Nagyszénás, Orosháza, Pusztaföldvár, Szentetornya, Tótkomlós.

Békéssámson.

Nk., L.: 5136. — A községhez közigazgatásilag tartoznak: Sámsoni tanya, Belsőmajor, Erdőház, Kanásztelek, Putrisor, Csomorkány, György-major, Cigánd, Cserepuszta, Gyulamező, Takaros, Szőlőpusztamajor, Szőlőpuszta, Lászlómajor, Pálmajor, Uj-ostás és Kisszölős. — *Házak száma*: 831; *tetőzet*; 98% cserép, 1% zsindey. — *Lakosság megoszlása*: 98% ma yar, 2% tóth; 70% r. kath, 22% ref., 7.5% ev., 0.5% egyéb.